

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTER

Ikt. sz.: 2161-9 /2017.

Az ülés száma: 2160-2 /2017.

Az ülés időpontja: 2017. február 20.

(Városüzemeltetési Főosztály)

ELŐTERJESZTÉS
a Gerecze Péter emlékkő elhelyezéséről

Tisztelt Városüzemeltetési, Intézményműködtetési, Köztisztasági és Közrendvédelmi Bizottság!

A Pestújhelyi Általános Iskola és a Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület kezdeményezte Pestújhely területén Gerecze Péter régész, művészettörténész munkásságának tiszteletére emlékhely kialakítását (előterjesztés 1. melléklete).

A jó nevű régész, művészettörténész Désen született 1856. május 23-án. 1878-tól kezdve rendszeresen jelentek meg tanulmányai a műemlékek és régészeti kutatások köréből. Ő kezdte meg a pilisszentkereszti középkori romok feltárását. Halála előtt nem sokkal irányította a Pestújhely határában folyó ásásokat, amelyeknek során *Regtelek középkori falujának templomát ásták ki a homok alól*. Az ásással kapcsolatban alig maradt fenn forrás, egy kép és a XV. kerületi Helyi Téma újságban megjelentetett cikk dokumentálja (előterjesztés 2. melléklete a cikk részlete) Pestújhelyet érintő munkásságát. Az első parcellázási periódusban vett házhelyet a Széchenyi telepen, a majdani László utcában. Kezdetől a legharcosabb szorgalmazója, ügyintézője, kijárója a telep önállóvá válásának, és az önállóság elnyerése után is motorja minden helyi társadalmi mozgalomnak. 1914-ben halt meg tífuszos fertőzés következtében.

A Pestújhely történelmében és alapításában élen járó régész munkásságának, Pestújhelyhez kötődésének emlékkő elhelyezésével tudnánk méltón tisztelni. Az előzetes bejárások, egyeztetések eredményeként az emlékövet az Őrjáró téren javasolt elhelyezni. Az emlékkő pontos helyét és a környezetének rendezését a mellékelt helyszínrajz mutatja be (előterjesztés 3. melléklete).

Az emlékkő természetes formájú, cca. 0,8x1,80x0,5 befoglaló méretű mészkőtömb, amelynek felületére kerülne felvésre a mellékelt emlékeztető (előterjesztés 4. melléklete) 1. számú javaslata szerinti felirat, valamint javasolt megfontolni Gerecze Péter fotójának elhelyezését a szöveg környezetében:

„Gerecze Péter

(1856-1914)

Pestújhely egyik alapítója, régész,
a középkori Regtelek falu
templomának megtalálója
tiszteletére”

A köztéri műalkotások állításának rendjéről szóló 14/2012. (IV.27.) önkormányzati rendelet 4.§ (5) bekezdés c) pontja rendelkezik arról, hogy a művészeti alkotásnak nem minősülő emlékkő elhelyezéséről a Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvény szervezési, Ifjúsági és Sport Bizottság (KKB) és a **Városüzemeltetési,**

Intézményműködtetési, Köztisztasági és Közrendvédelmi Bizottság (VKB) véleménye alapján a Képviselő-testület dönt.

A 2017. évi költségvetés tervezetében a Városüzemeltetési Főosztály, Kisterek rendezése költségvetési keret tervezésénél számoltunk az emlékkő elhelyezésének forrásigényével.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy véleményével segítse a Képviselő-testület döntését a Gerecze Péter emlékhely kialakításáról.

Budapest, 2017. február „15”.

Hajdu László
polgármester

1. **Témafelelős:** Városüzemeltetési Főosztály .....
2. **Mellékletek:**
  - 1) Pestújhelyi Általános Iskola és a Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület kezdeményezése,
  - 2) Újságcikk részlete Gerecze Péterről,
  - 3) Őrjáró tér helyszínrajza az emlékkő telepítéséről,
  - 4) 2016. október 11-i egyeztetés emlékeztetője.
3. **Jegyzői láttamozás:** 2017. február „10”... Aláírás:.....
4. **Meghívandók:** Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület, Pestújhelyi Általános Iskola, CSKSK igazgató

Határozati javaslatok:

A Városüzemeltetési, Intézményműködtetési, Köztisztasági és Közrendvédelmi Bizottság Gerecze Péter régész, művészettörténész emlékének tiszteletére az Őrjáró téren elhelyezendő emlékkő .... előterjesztés 3. mellékletét képező helyszínrajzon ábrázoltak szerinti telepítésével egyetért, az emlékkőre az alábbi vésett felirat elhelyezését támogatja:

„Gerecze Péter
(1856-1914)
Pestújhely egyik alapítója, régész,
a középkori Regtelek falu
templomának megtalálója
tiszteletére”

Felelős: polgármester

Határidő: 2017. február 20. (döntésre)

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Jogszabályi hivatkozások:

A köztéri műalkotások állításának rendjéről szóló 14/2012. (IV.27.) önkormányzati rendelet 4.§ (5) bekezdés c) pont

Pestújhelyi Általános Iskola
 1133 Budapest, Pestújhelyi utca 33.
 +36-1-33-63
 pestujhelyi@postbox.hu
 www.pestujhelyi.hu

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
 Képviselő-testülete
 részére

Iktatószám: K/24/2016.
 Tárgy: Gerecze Péter
 emlékkő

Tisztelt Polgármester Úr!
 Tisztelt bizottságok!
 Tisztelt Képviselő-testület!

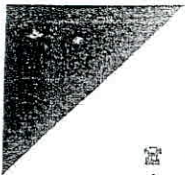
A Pestújhelyi Általános Iskola és a Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület közös kérést terjeszt Önök elé.

Gerecze Péter (Dés, 1856. május 23. – Pestújhely, 1914.november 2.) Pestújhely alapítója, legendás régésze emlékéért a kerületben iskolánk falán emléktábla, és a pestújhelyi emlékfasorban egy fa őrzi.

Gerecze Péter több szállal kapcsolódik Pestújhelyhez. A család az első telepesek egyikeként költözött ide. A századforduló éveiben tudományos és kutatómunkája is a környékhez kötötte: ő indította meg Pestújhely határában az ásásokat, amelynek során kiásták Regtelek középkori falujának templomát a homok alól.

Munkája mellett rengeteg közéleti szerepet vállalt: a kezdetektől egyik legaktívabb harcosa a Széchenyi-telep önállósodásának. Az építkezéseket finanszírozó hitelszövetkezet – amely 1909-ben alakult Széchenyi-telepi Filléregylet néven – első igazgatójának őt választotta. Szervezője volt a templomépítő bizottságnak, s támogatója a helyi oktatásügynek. Ott volt a Pestújhelyi Sport Club első választmányában, éppúgy, mint az 1910-ben felálló első képviselő-testületben.

Az első felkérés, arra vonatkozóan, hogy róla utcát nevezzenek el Pestújhelyen, 1965-ből származik. A levelet lánya, Gerecze Margit írta az akkori Fővárosi Tanácsnak. Az emléktábla 2006-os felavatása után ismét felmerült az utcanév kérdése, de konkrétan - erre a levélre hivatkozva -, a legutolsó kezdeményezés 2014-ben volt, amikor a Gyám utca átnevezésére tett a kerület javaslatot. A budapesti főjegyző levele alapján ennek jogi akadálya nem volt az önkormányzati választásokat követően, de egyéb körülmények miatt, ez ismételtelen megíúsult.

Pestújhelyi Általános Iskola
1039 Budapest, Pestújhelyi út 33
417-53-63
Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület
www.pestujhelyi.hu

Azóta több helyszínen került szóba, utoljára az Őrjáró téren egy emlékhely felállítása.

Emellett az szól, hogy nem érint lakcímváltozást, valamint Gerecze ezen a környéken végzett ásatásokat és találta meg Regtelek emlékét.

Azzal a kéréssel fordulunk Tisztelt Polgármester Úrhoz és a Képviselő-testülethez, hogy Pestújhely alapítójához méltó emlékhely jöjjön létre, az emlékkő nagyságában és anyagában is időt álló legyen.

Javaslat az emlékkő feliratára:

Gerecze Péter

(Dés, 1856. május 23. – Pestújhely 1914. november 2.)

Pestújhely egyik alapítója, legendás régésze tiszteletére,
aki ezen a helyen végzett ásatásokat és megtalálta Regtelek
középkori falujának templomát.

KÉP A FELTÁRÁSRÓL

A családdal a Pestújhelyi Általános Iskola intézményvezetője tartja a kapcsolatot, akik még életükben reménykednek a méltó megemlékezésben.

Ehhez kérjük Tisztelt Polgármester Úr és a Képviselő-testület támogatását.

Budapest, 2016. március 4.

Tisztelettel:

Erák Erika
intézményvezető
Pestújhelyi Általános Iskola

Illés Ferenc
elnök
Pestújhelyi Pátria Közhasznú
Egyesület

E-mail: sulonagyzoelt@helyitema.hu

A VIVA VOCE AZ ARANY ALHONYBAN

Az Arany Alkony Idősek Otthonának kapójánál (Bánkút utca 67-69.) június 10-én, szombaton 15.30 órakor a Viva Voce kórus Simon Barbara és Cserey Balázs vezényletével ad hangversenyt.

KERÜLETÜNK

Pestújhely legendás régésze

Gerece Péter régész-művészettörténész, Pestújhely különleges egyéniségű személyisége 150 évvel ezelőtt, 1856. május 23-án született Désen, a mai Románia területén. Mindössze másfél évtizedig élt a településen, mégis kitörölhetetlen nyomokat hagyott maga után.

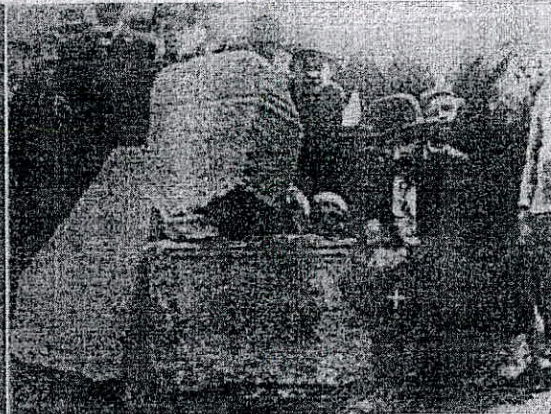
MÓJZES ILKÓ

Pestújhely egyik alapítója egyetemi tanulmányait Kolozsváron végezte, majd külföldi tanulmányutakat tett. Onnan hazatérve Pécsen kezdett tanítani, s közben művészettörténeti és archeológiai témában publikált. 1894-ben tanárként helyezkedett el a fővárosi VI. kerületi Állami Főreáliskolában.

Regtelek feltárója

Pestújhelyre a századfordulón költözött, amikor fölépült a családi háza a László (ma Szűcs István) utca 16. sz. alatt. Így a család az első telepesek egyikeként költözött ide. A századforduló éveiben tudományos és kutatómunkája is a környékhez kötötte: ő írta meg Pestújhely határában az asatásokat, amelynek során kiásták Regtelek középkori falujának templomát a homok alól a MÁV-telepi építkezések megkezdésekor.

Munkája mellett rengeteg közéleti szerepet vállalt: a kezdetektől egyik legaktívabb harcosa a Széchenyi-telep önállóodásának, s minden más, a helyi társadalom életét befolyásoló, meghatározó ügynek. Az építkezéseket finanszírozó hitelzövetkezést – amely 1909-ben alakult Széchenyi-telepi Helyi-telep néven – első igazgató-

befolyás alatt szerkesztett helyi lappal. Tekintve azonban kikezeldhetetlen volt.

A tífusz áldozata

Mindig lehetett rá számítani, saját magát sem kímélte, a legnehezebb időkben is segített. 1914-ben sebesült és beteg világháborús katonák kórházába alakították a Pestújhelyi Szanatóriumot. Leánya, Margit önkéntes ápolónőként dolgozott itt, s természetesen Gerece is bejárt a kórházba. Kül-

A két pártra szakadt településben Gerece Péter az „Ürtérályát” képviselte – gyakran igen harcossan – a „Mosonértálya” szemben. A villanegyed csatározott a Palota felé, és a kórházban ápolók, mint az

HÍRTELEK

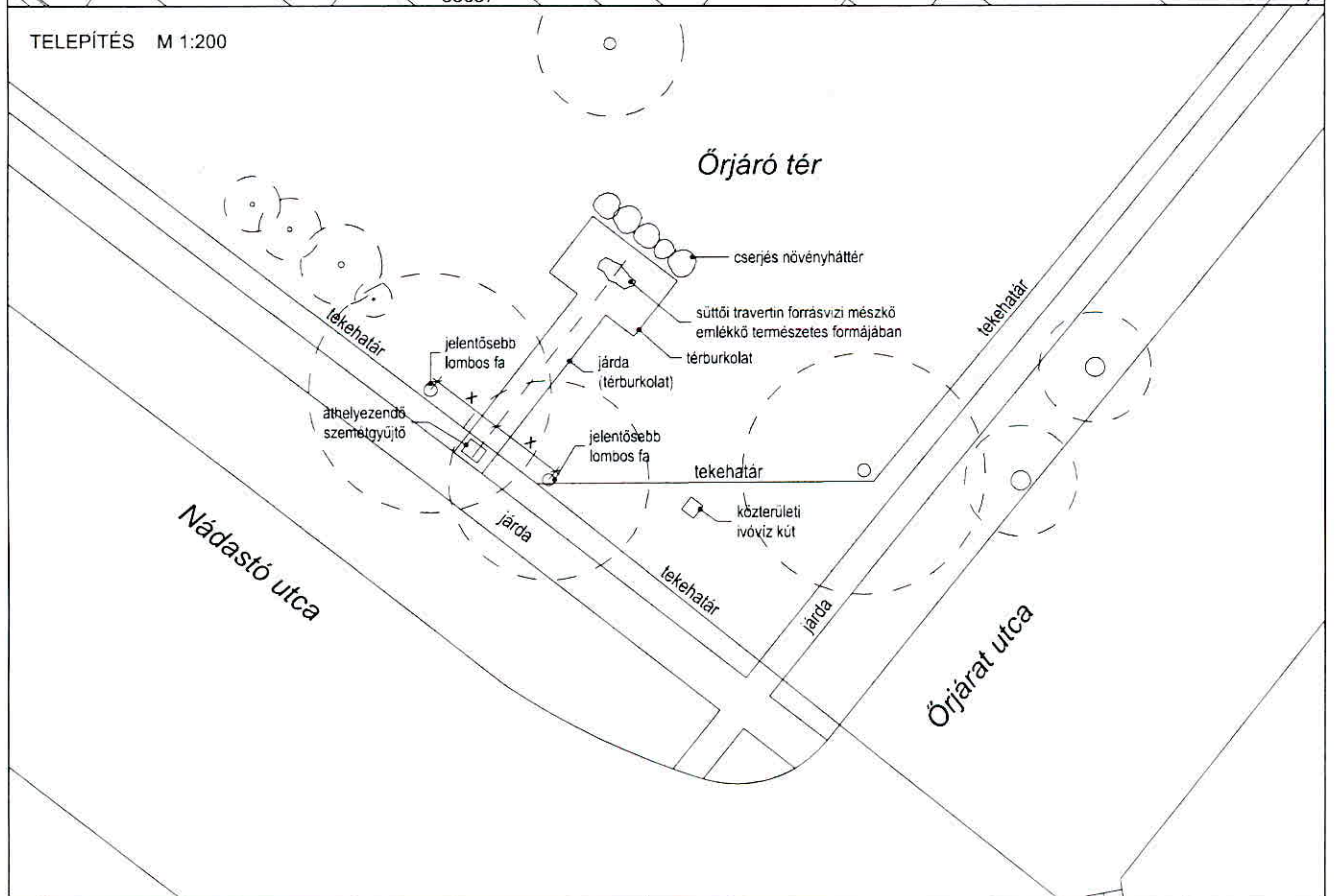
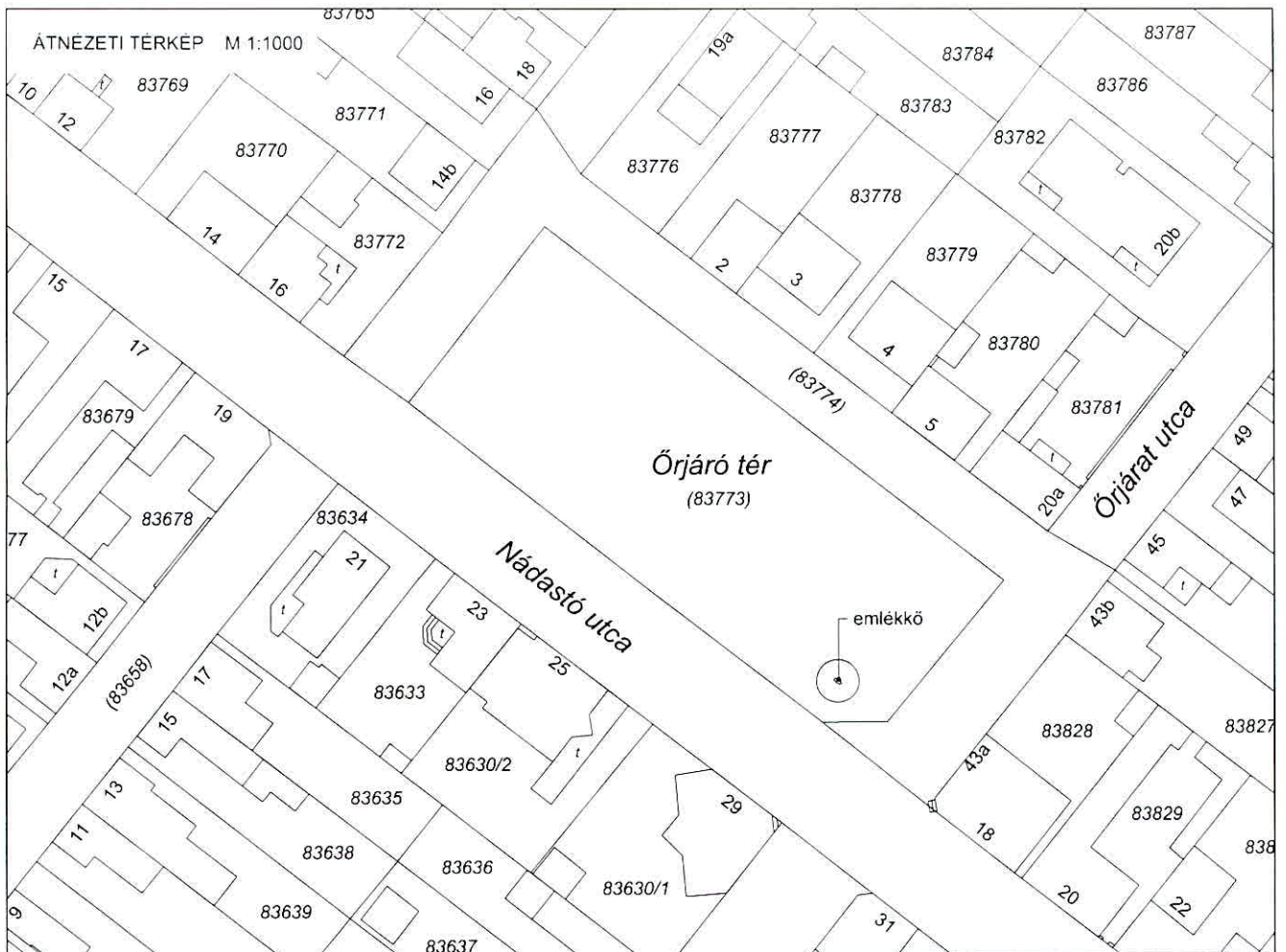
Ökumenikus bibliaóra
Az Arany Alkony Idősek Otthonában (Bánkút u. 67-69.) szombatonként 15.30 órakor ökumenikus bibliaórákat tartanak. Május 27-én dr. Macskásy Olivya főorvos, június 3-án Molnár Miklós református lelkész, 10-én Solymár Péter evangélikus lelkész, 17-én Fudó Béla piarista paptanár, 24-én Charles Huang kínai lelkipásztor szolgál.

Pünkösdváros

Ökumenikus pünkösdvárosi egyházi körstáldkozót tartanak május 28-án, vasárnap 16 órakor az Övedest Református Templomban (Kossuth utca 1.). A különleges eseményen a házigazda gyülekezet énekkara mellett további hat kórus lép fel. Közreműködnek a Pestújhelyi Keresztelő Szt. János katolikus templom ifjúsági kórusa, a rákospalotai baptista ifjúsági kórus, valamint az énekkar, a Rákospalota MÁV-telepi Jézus Szűz Flebánta Luinen Christi együttese és a Jézus Szűz Kórus, a rákospalotai evangélikus gyülekezet énekkara, a rákospalota-árvárosi református gyülekezet énekkara. A rendezvényre a belépés ingyenes.

Beszélgetés a kultúráról

Igazat a művészetről címűt szervez minden héten beszélgetést a Biblia alapján a Rákospalotai Baptista Gyülekezet (Kirázszi utca 86.) csütörtökönként. Május 25-én 18.30-kor a kultúrát, egy héttel később, június 1-jén, ugyanebben az időben a

Ügyiratszám: 2/43113-3/2016

Válaszában hivatkozzon az ügyiratszámunkra!

Ügyintézés helye: Jegyzői Iroda

Ügyintéző: Wittmann Katalin

EMLÉKEZTETŐ

Készült: 2016. október 11-én, a XV. ker. Polgármesteri Hivatal A épület I. emelet 27. szobájában, a Gerecze Péter emlékhely kialakítás kapcsán tartott egyeztetésről

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Tárgy: Gerecze Péter emlékhely kialakítása

A 2016. március 17-én megtartott helyszíni bejárás során a helyszín kijelölése megtörtént. A jelenlévők egybehangzó álláspontja szerint az emlékhely kialakítására az Őrjáró téren a Nádastó utca és Őrjárat utca által határolt sarok a megfelelő hely, onnan lesz a legjobb a rálátás.

Az emlékhely kialakítását a tér rendezésével együtt kell megtervezni (Főépítési Iroda), létesítésére az önkormányzat a forrást biztosítja a 2017. évi költségvetésében.

A Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület és a Pestújhelyi Általános Iskola együttes írásos megkeresésben emlékkő állítása szerepelt, a mostani döntésük szerint az is marad. Egy, az ásatásokra emlékeztető kialakítású fekvő kő legyen, rézsútos felszínnel, amire az emléktábla kerül a felirattal és Gerecze Péter gravírozott fotójával.

A felírra két javaslat van:

1. javaslat

Gerecze Péter
(1856-1914)

Pestújhely egyik alapítója, régész,
a középkori Regtelek falu
templomának megtalálója
tiszteletére

2. javaslat

Gerecze Péter
(1856-1914)

Pestújhely egyik alapítója, régész,
a középkori, királyi regösök lakta
Regtelek falu templomának megtalálója
tiszteletére

A megvalósítás 2017 évre tervezett, az avatás 2017. május 23-ára, Gerecze Péter születésének 161. évfordulójára.

Az emlékkő nem minősül művészeti alkotásnak, elhelyezéséről a Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport Bizottság, valamint a Kerület- és Vállalkozásfejlesztési, Érték- és Környezetvédelmi Bizottság véleménye alapján a **Képviselőtestület** dönt.

Az előterjesztést a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály készíti el, az eseményt a 2017 évi rendezvénynaptárba is be kell tervezni.

k.m.f.

Az emlékeztetőt összeállította:

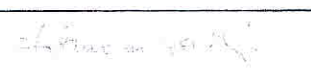

Wittmann Katalin

Jelenléti ív

Készült:

2016. október 11-én, a XV. ker. Polgármesteri Hivatal A épület I. emelet 27. szobájában, a Gerecze Péter emlékhely kialakítás kapcsán tartott egyeztetésen

sor-szám	név	cím/cég/elérhetőség	aláírás
1.	Illés Ferenc 45 48 84	Pestújhelyi Pátria Kh Egyesület pestujhelyipatria@gmail.com	
2.	Frák Erika 61 2 32 60	Pestújhelyi Általános Iskola pestujhelyisuli@gmail.com	
3.	dr. Lampert Mónika	Bp. XV. Polgármesteri Hivatal jegvzo@bpxv.hu	
4.	Reiszné Naszádi Magdolna	Bp. XV. Polgármesteri Hivatal naszadi.magdolna@bpxv.hu	
5.	Németh Tibor	Bp. XV. Polgármesteri Hivatal nemeth.tibor@bpxv.hu	
6.	Sipos Gábor	Bp. XV. Polgármesteri Hivatal sipos.gabor@bpxv.hu	
7.	Wittmann Katalin	Bp. XV. Polgármesteri Hivatal wittmann.katalin@bpxv.hu	
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			